

Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@ymparisto.fi /
riitta.kimari@ymparisto.fi
maarit.haakana@ymparisto.fi

LAUSUNTO:

Luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi rakennuksen energiatodistuksesta ja rakennuksen ilmastointijärjestelmän kylmlaitteiden energiatehokkuuden tarkastamisesta annetun lain kumoamisesta sekä luonnoksiksi esitykseen liittyviksi asetuksiksi

Lakiesityksen lähtökohdat ovat hyviä ja sen tavoitteet kannatettavia. Myös toimitettu lausuntoaineisto on kattava. Suomen Arkkitehtiliitto antaa pyydettyinä lausuntonaan seuraavat huomionsa lakiesityksestä rakennuksen energiatodistuksesta:

Energiatodistuksen tarkoituksena on edistää rakennusten energiatehokkuutta ja uusiutuvien energialähteiden käyttöä. Rakennusten energiatehokkuuden lisäksi tulisi tavoitella energiansäästöä. Energiatodistuksen tulisi osoittaa rakennukselle tyypillinen ominaiskulutus, mutta myös ymmärrettävässä muodossa antaa tietoa kulloisenkin käytön suhteesta optimaaliseen.

Energiatodistuksen perustuminen laskennalliseen kokonaisenergiankulutukseen on puollettavissa uudisrakentamisessa, koska muita tietoja ei ole saatavissa. Samoin laajoissa peruskorjauksissa voidaan käyttää laskennallista menettelyä. Tällöin olisi kuitenkin voitava käyttää todellisia suunnittelu-, laitevalinta- ym. arvoja. Standardi- tai yleisten taulukkoarvojen käyttöä tulisi välttää. Ne poistavat osin mahdollisuuden vaikuttaa rakennuksen todelliseen energiatehokkuuteen.

Ehdotettu uusi energiatodistusmenettely ei tue tätä tavoitetta, koska se tasapäistää rakennuksia eikä motivoi E-lukua pienentäviin toimiin E-luvun määrittäytävasta johtuen. Se myös hämmentää rakennuksen käyttäjiä ja muita toimijoita, koska todistuksessa esitetyt arvot eivät ole todellisuuden mukaisia.

Ilmasto- ja energiatehokkuustavoitteiden saavuttamiseksi kaikilla alueilla tulee ja pitää voida vaikuttaa erityisesti kokonaisvaltaisen suunnittelun ja rakentamisen keinoin huomioiden muuan muassa lämmöneristykseen, LTO, ulkovaipan ilmanpitävyyteen, sisäilmastoon ja tehokkaisiin laitteisiin liittyvät kysymykset – unohtamatta rakennuksen muodon, ilmansuuntien ja muiden arkkitehtonisten tekijöiden vaikutusta.

Laki toteutuessaan tulee vaatimaan erityistä ja syvällistä osaamista rakennusalan toimijoilta ja synnyttämään lisäkoulutustarpeen kaikilla tahoilla: tilaajat, rakennusten omistajat ja heidän edustajansa ja suunnittelijat. Erityisesti energiatodistuksen antajan ja varmentajan (pääsuunnittelija) tulee perehtyä uuden laskentatavan ja kokonaisenergiatarkastelun konseptiin ja sen ymmärtämiseen. Uudet vaatimukset tulevat työllistämään ja vaatimaan henkilöresursseja, joita tällä hetkellä ei välttämättä ole olemassa. Uusi lainsäädäntö ja sen vaatimukset synnyttänevät oman erityisen ”energiakonsulttien” ammattikunnan. Esityksessä esitetty arkistointivelvollisuus lienee myös ylimitoitettu.

Arviomme mukaan laki tulee toimimaan hyvin uudisrakentamisen osalta, mutta olemassa olevaa rakennuskantaa koskien sen toteuttamisessa tulee ongelmia muun muassa resurssien, toimijoiden osaamisen, laskennan ja materiaalien osalta. Erityisen työlästä tulee olemaan olemassa olevien rakennusten ominaisuuksien inventointi. Tarvittavista perustiedoista esimerkiksi pinta-alat ja rakenteet voivat olla erittäin työläitä hankittavia ja niiden selvittäminen saattaa muun muassa rakenteiden avauksia ja purkamisia.

Lakiesityksen yhtenä huomattavana pyrkimyksenä on suunnitelmallisen kiinteistönpidon edistäminen. Nämä vaatimukset ovat merkittävä työväline suunnittelijoille, kiinteistöille ja rakennusvalvonnalle, jotka edistävät rakennuskantamme järkevää ja tuloksellista käyttöä ja ylläpitoa.

Helsingissä 31.5.2012

Suomen Arkkitehtiilitto SAFA
Rakennussuunnitteluntoimikunnan puolesta

Jonas Malmberg
toimikunnan puheenjohtaja